

MALİYET MUHASEBESİ

Prof. Dr. Kadir Gürdal

AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi

e-posta: kadirgurdal@ankara.edu.tr

İMMG-Stok Değerleme

Stok Değerleme Yöntemleri:

- Gerçek Parti Maliyeti Yöntemi
- İlk Gelecek Olan İlk Çıkar (NIFO) Yöntemi
- En Yüksek Fiyatlı İlk Çıkar (HIFO) Yöntemi
- Yenileme Maliyeti (Piyasa Fiyatı) Yöntemi
- Standart Maliyet Yöntemi
- Piyasa Fiyatı ve Alış Maliyetinden Düşük Olanı İle Değerleme Yöntemi
- Ağırlıklı Ortalama Maliyet Yöntemi
 - Tartılı Ağırlıklı Ortalama Maliyet Yöntemi
 - Hareketli Ağırlıklı Ortalama Maliyet Yöntemi
- İlk Giren İlk Çıkar (FIFO) Yöntemi
- Son Giren İlk Çıkar (LIFO) Yöntemi

İMMG-Stok Değerleme Yöntemleri

Örnek: İşletmede Kasım ayında üretimde kullanılan X hammaddesine ilişkin hareketler şu şekildedir:

Tarih	İşlem	Miktar	Birim Fiyat
1 Kasım	Dönembaşı stok	50 Adet	50 TL. / Adet
5 Kasım	Alış	50 Adet	60 TL. / Adet
9 Kasım	Üretime Sevk	25 Adet	
15 Kasım	Alış	50 Adet	70 TL. / Adet
27 Kasım	Üretime Sevk	75 Adet	

İMMG-Stok Değerleme-Ağırlıklı Ortalama Maliyet

Ağırlıklı Ortalama Maliyet Yöntemi:

Stoktan çıkışı yapılan ilk madde ve malzemelerin hangi alım partisinden olduğu dikkate alınmadan maliyetlerin belirlenmesi esasına dayanır. İlk madde ve malzemeler için bir ortalama fiyat bulunmakta; üretime gönderilen ve stokta kalan ilk madde ve malzemeler bu ortalama maliyete göre değerlendirilmektedir.

- Tartılı Ağırlıklı Ortalama Maliyet (TAOM)
- Hareketli Ağırlıklı Ortalama Maliyet (HAOM)

İMMG-Stok Değerleme-TAOM

Tartılı Ağırlıklı Ortalama Maliyet Yöntemi:

Satın alınan hammadde ve malzemeler için katlanılan toplam maliyet, satın alınan toplam miktara bölünerek bir ortalama maliyet hesaplanır.

Bu hesaplama, belirli bir dönemin sonunda yapılır. Bu nedenle, hammadde ve malzemelerin maliyetlerinin hesaplanması için dönemin sonunu beklemek gerekir.

Maliyetlerin hesaplanmasındaki bu sakıncayı göreceli olarak önlemenin bir yolu, hesaplanan ortalama maliyetin bir sonraki dönemin mamul maliyetlerinin hesaplanmasında kullanılmasıdır.

İMMG-Stok Değerleme-TAOM

Stok Girişleri ve Maliyetleri:

Tarih	İşlem	Miktar	Birim Fiyat	Tutar
1 Kasım	Dönembaşı stok	50 Adet	50 TL. / Adet	2 500 TL.
5 Kasım	Alış	50 Adet	60 TL. / Adet	3 000 TL.
15 Kasım	Alış	50 Adet	70 TL. / Adet	3 500 TL.
Toplam		150 Adet		9 000 TL.

TAOM = Toplam Tutar / Toplam Miktar

TAOM = 9 000 / 150 = 60 TL.

Üretime Sevk: 100 Birim x 60 TL. = 6 000 TL.

Stokta Kalan: 50 Birim x 60 TL. = 3 000 TL.

İMMG-Stok Değerleme-HAOM

Hareketli Ortalama Maliyet Yöntemi:

Stoklara her yeni hammadde ve malzeme girişinden sonra yeni bir ağırlıklı ortalama maliyet hesaplanır.

Üretime gönderilen ve stoklarda kalan hammadde ve malzemeler için de en son hesaplanan ortalama maliyet kullanılır.

İMMG-Stok Değerleme-HAOM

STOK KARTI

Tarih- Açıklama	Giren			Çıkan			Kalan		
	Birim	Fiyat	Tutar	Birim	Fiyat	Tutar	Birim	Fiyat	Tutar
1.11-D.B.Stok	50	50	2 500	-	-	-	50	50	2 500
5.11-Alış	50	60	3 000	-	-	-	50	50	2 500
							50	60	3 000
9.11-Sevk	-	-	-	25	55	1 375	75	55	4 125
15.11-Alış	50	70	3 500	-	-	-	75	55	4 125
							50	70	3 500
27.11-Sevk	-	-	-	75	61	4 575	50	61	3 050
Toplam	150		9 000	100		5 950	50	61	3 050

İMMG-Stok Değerleme-FIFO

İlk Giren İlk ıkar (First In First Out – FIFO) Yöntemi:

Stoktan ıkarılan ilk madde ve malzemelerin, ilk alınan partiden gönderildiği varsayılmaktadır. Bu nedenle çıkışların maliyetleri saptanırken, ilk alışların maliyetlerinden başlanarak değerlendirme yapılmaktadır.

İMMG-Stok Değerleme-FIFO

STOK KARTI

Tarih- Açıklama	Giren			Çıkan			Kalan		
	Birim	Fiyat	Tutar	Birim	Fiyat	Tutar	Birim	Fiyat	Tutar
1.11-D.B.Stok	50	50	2 500	-	-	-	50	50	2 500
5.11-Alış	50	60	3 000	-	-	-	50	50	2 500
							50	60	3 000
9.11-Sevk	-	-	-	25	50	1 250	25	50	1 250
							50	60	3 000
15.11-Alış	50	70	3 500	-	-	-	25	50	1 250
							50	60	3 000
							50	70	3 500
27.11-Sevk	-	-	-	25	50	1 250	50	70	3 500
				50	60	3 000			
Toplam	150		9 000	100		5 500	50	70	3 500

İŞÇİLİK GİDERLERİ

İşletme faaliyetlerini yürütmek, üretim ve hizmetleri gerçekleştirmek amacıyla çalıştırılan işçiler için tahakkuk ettirilen (esas işçilik, fazla mesai, üretim primleri, ikramiyeler, yıllık izin ücretleri, sosyal sigorta işveren primi, tasarrufu teşvik fonu işveren payları, konut edindirme yardımı, gece primi, hafta tatili ve genel tatil ücretleri, her türlü sosyal yardımlar ve işçilere ait diğer giderler gibi) her türlü tutarları kapsar.

İŞÇİLİK GİDERLERİ

Mamulle ilişkisi doğrudan kurulabilen işçilik giderleri Direkt İşçilik Giderleri olarak; yardımcı hizmet gider yerlerinde çalışan işçilere ilişkin ücretler vb. ile tüm işçilerle ilgili sosyal yardım niteliğindeki işçilik giderleri Genel Üretim Giderleri olarak işlem görür.